

Proces diagnozowania

1. Określenie rodzaju/typu właściwości psychicznych, będących przedmiotem diagnozy	Np. diagnoza osobowości, intelektu, rodzaju więzi
2. Określenie rodzaju zjawisk, najczęściej patologicznych, jakie chcemy wykryć	Np. diagnoza depresji, poziomu lęku
3. Określenie rodzaju dziedziny psychologicznej	Np. diagnoza neuropsychologiczna, diagnoza w psychologii klinicznej dziecka
4. Określenie sposobu podejścia do diagnozowania	Np. diagnoza psychometryczna, kliniczna

4a.

Metody psychometryczne

- Kwestionariusze
- Skale szacunkowe
- Skale postaw

Opracowanie statystyczne

Metody kliniczne

- Rozmowa, wywiad
- Obserwacja
- Metody projekcyjne

Odniesienie do kategorii teorii psychologicznej

Rodzaje diagnozy

Diagnoza klasyfikacyjna

"Co to jest?"

Diagnoza genetyczna

"Jakie są tego źródła?"

Diagnoza funkcjonalna

"Po co to jest? Dlaczego jest ważne?"

Diagnoza fazy rozwoju

"Na jakim jest etapie?"

Diagnoza prognostyczna

"Jak będzie?"

Diagnoza klasyfikacyjna

Ma na celu przyporządkowanie rozpoznanego stanu rzeczy do danego gatunku lub typu. Określa stosunek badanego zjawiska do jednego lub kilku typów, mówi o cechach wspólnych z pewnym typem i ich natężeniu

Celem jest poszukiwanie wzorca wiążącego obserwowane objawy

Diagnoza genetyczna

Badanie łańcucha uwarunkowań przyczynowych, pochodzenia aktualnego stanu. Czynniki przyczynowe ułożone są w przeszłości

Podstawą są zebrane dane o wcześniejszych fazach zjawiska i wiedza nt. ogólnych prawidłowości przyczynowych zjawisk tej dziedziny

Rozłożenie złożonego zjawiska na proste składniki

Wyjaśnienie znaczenia występujących symptomów dla danego układu, ustalenie stopnia szkodliwości, wyjaśnienie celowości badanego zjawiska

Diagnoza funkcjonalna

Opis problemu, zjawiska, jego wyjaśnienie w kontekście teorii psychologicznej

Wielowymiarowe rozpoznanie:

- Stanu funkcjonowania w środowisku, z uwzględnieniem opisu i identyfikacji źródeł aktualnego zachowania (w tym przejawianych zasobów i deficytów)
- Możliwości integralnego i zrównoważonego rozwoju osoby, zarówno w aspekcie aktualizacji potencjału rozwojowego, jak i zakresu modyfikacji środowiska, w którym funkcjonuje

Efekt rozwoju wiedzy psychologicznej i uniezależnienia praktyki psychologicznej od praktyki medycznej.

Diagnoza fazy rozwoju

Określa stadium zaawansowania badanego zjawiska w chwili diagnozowania oraz wskazuje stopień i zakres rozbieżności między tym, co jest, a co powinno być

Musi koncentrować się nie tylko na deficytach, ale też pozytywnych elementach funkcjonowania jednostki

Diagnoza prognostyczna

Przewiduje, jak rozwinie się dane zjawisko

Diagnoza formalna

Opis zachowania osoby badanej w trakcie diagnozowania- fakty empiryczne

Diagnoza nozologiczna

Przyporządkowanie zespołu objawów znanej jednostce klasyfikacyjnej

Ustalenie jednostki chorobowej, jej fazy, w oparciu o stan obecny jednostki, własny autoportret i diagnozę środowiska

Podejście medyczne, wg. którego zespół pewnych objawów wskazuje na występowanie określonego zaburzenia

Rozpoznanie zaburzenia dostarcza instrukcji jak traktować i rozumieć zachowanie pacjenta, jednak diagnoza nozologiczna może nieść za sobą negatywne konsekwencje:

- Reifikację osoby
- Dostrzeganie choroby, nie człowieka
- Przedmiotowe traktowanie
- Etykietowanie
- Pozorne wyjaśnienie przez nazywanie, utrudniające zrozumienie osoby. Samospełniające się proroctwo

Systemy diagnozy nozologicznej

ICD-11

- Międzynarodowa Klasyfikacja Chorób i problemów Zdrowotnych
- Opracowana przez WHO

DSM-V

- Klasyfikacja zaburzeń psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (APA)

DC:0-5

- Klasyfikacja diagnostyczna zaburzeń psychicznych i rozwojowych w okresie niemowlęctwa i wczesnego dzieciństwa

PDM-2

- Podręcznik diagnozy psychodynamicznej
- Może służyć jako ugruntowana empirycznie alternatywa DSM i ICD lub ich dopełnienie
- Uwzględnia trzy wymiary funkcjonowania: Wzorce osobowości, profile funkcjonowania psychicznego, sposoby doświadczania objawów

Diagnoza różnicowa

Wyklucza możliwość pomylenia danej jednostki z inną o częściowo wspólnych objawach

Proces mający na celu odróżnienie konkretnej choroby od innych podobnych

Diagnoza interakcyjna

(Psychospołeczna)

Proces uzgadniania definicji problemu pacjenta i sposobów jego rozwiązania w relacji psycholog-klient lub klient-otoczenie

Klient zgłasza się z protodiagnozą do psychologa, następnie w procesie diagnozowania psycholog negocjuje wspólną definicję problemu klienta

Przedmiotem rozpoznania jest rodzaj i jakość stosunków interpersonalnych

Celem diagnozy jest identyfikacja i wyjaśnienie znaczenia poszczególnych dysfunkcji w adaptacji społecznej jednostki i jej zaburzeniach

Etapy diagnozy interakcyjnej

1. Określenie własnego problemu przez pacjenta

Pacjent często zostaje pod wpływem opinii otoczenia społecznego na temat tego, co mu dolega

2. Badanie psychologiczne

Psycholog często zaczyna spostrzegać inaczej problem pacjenta, niż ten go określił

3. Negocjowanie diagnozy

Psycholog i pacjent lub jego otoczenie formułują problem pacjenta tak, żeby jego określenie było dla nich do przyjęcia

Uzgodnienie diagnozy może zapoczątkować u pacjenta bardziej aktywny stosunek do problemu- lepsze zrozumienie, nastawienie na zmianę. Proces uzgadniania diagnozy podkreśla bardziej partnerskie podejście (rola konsultanta, doradcy)- podejście podmiotowe. Udział pacjenta i jego rodziny w procesie diagnozy zwiększa szanse na ich współdziałanie w procesie zmian

Diagnoza procesu

Opis stopniowego rozwijania się np. choroby oraz poziomu dezintegracji, dynamiki patologii i patologicznej integracji

Zwrócenie uwagi na osiągnięcie równowagi z udziałem czynników patologicznych, poszukiwanie mechanizmu stabilizującego patologiczne przystosowanie, mimo sygnałów dysfunkcji, przy jednoczesnym braku np. poczucia winy

Bardziej istotne jest to, co wywołało zachowanie, niż to, co je podtrzymuje

Diagnoza aktuarialna

Wykorzystanie danych o charakterze ilościowym oraz jakościowym i przetwarzanie metodami statystycznymi

Istotą jest tworzenie homogenicznych grup ze względu na zmienne predykcyjne, a następnie poszukiwanie współwystępujących z nimi zmiennych kryterialnych (wyjaśniających)

Diagnoza aktuarialna

Podejście aktuarialne

Intensywne badanie kilku cech

Informacje dotyczą grup

Przewidywanie oparte na teorii prawdopodobieństwa

Przewidywanie- formalna konsekwencja obserwacji

Nie można wykorzystać rzadkich wydarzeń

Podejście kliniczne

Ekstensywne badanie wielu cech

Wykorzystuje się informacje o jednostce i grupie

Przewidywanie oparte na znajomości teorii

Przewidywanie- akt twórczy, musi być dziełem eksperta

Można wykorzystać rzadkie wydarzenia

By KontoDoNauki

cheatography.com/kontodonauki/

Published 23rd January, 2025.

Last updated 23rd January, 2025.

Page 3 of 3.

Sponsored by [Readable.com](https://readable.com)

Measure your website readability!

<https://readable.com>